

314.**Rozporządzenie
Prezydenta Rzeczypospolitej**

z dnia 19 marca 1928 r.

**Przepisy wprowadzające kodeks postępowania
karnego.**

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

R o z d z i a ł I.**O uchyleniu przepisów dotychczasowych.**

Art. 1. § 1. Z dniem wejścia w życie kodeksu postępowania karnego tracą moc, z zastrzeżeniami podanemi poniżej, wszystkie przepisy dotyczące postępowania przed sądami karnymi powszechnymi, a w szczególności tracą moc następujące przepisy prawne wraz z późniejszymi ich zmianami:

1) ustawa postępowania karnego z dnia 20 listopada 1864 r. wraz z przepisami przechodniemi z r. 1917;

2) ustawa postępowania karnego z dnia 23 maja 1873 r. wraz z ustawą wprowadzającą z tejże daty (Dz. u. p. austr. Nr. 119);

3) ustawa postępowania karnego z dnia 1 lutego 1877 r. (Dz. u. Rzeszy str. 253) wraz z ustawą wprowadzającą z tejże daty (Dz. u. Rzeszy str. 346);

4) ustawa o sądach doraźnych z dnia 30 czerwca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 55, poz. 341);

5) ustawa z dnia 6 lipca 1922 r. w przedmiocie sądów doraźnych w b. dzielnicy pruskiej i na obszarze górnośląskim województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 536), oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 542);

6) §§ 27 — 29, 72 — 74, 123 punkt 2 i 4 (art. 2 rozp. Ministra Sprawiedliwości z 16 czerwca 1922 r. — Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 390 — i ustawa z 9 lipca 1920 r. — Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 370) i § 136 ustawy o ustroju sądownictwa z dnia 27 stycznia 1877 r. (Dz. u. Rzeszy z r. 1877 str. 41 i z r. 1898 str. 371), a nadto tylko w zastosowaniu do postępowania karnego §§: 18, 19, 21, 170 — 176 ust. 1 i 2, 183 ust. 1 i 3, 184, 185 — 193, 195 — 204 tej ustawy;

7) §§ 50, 51 i 56 ustawy wykonawczej z dnia 24 kwietnia 1878 r. do ustawy o ustroju sądownictwa (Zb. u. prus. str. 230), o ile dotyczą spraw karnych;

8) art. 3 rozporządzenia Ministra b. dzielnicy pruskiej z 15 grudnia 1919 r. o organizacji sądownictwa karnego (Tyg. Urzęd. Nr. 70, poz. 185 str. 414);

9) ustawa z 13 lutego 1854 r., dotycząca konfliktów w wypadku sądowego ściągania z powodu czynności urzędowych i służbowych (Zb. u. prus. str. 86) oraz obowiązujące jeszcze przepisy ustawy z 8 kwietnia 1847 r. o postępowaniu w konfliktach kompetencyjnych między sądami a władzami administracyjnymi (Zb. u. prus. str. 170);

10) ustawa z dnia 21 października 1919 r. o postępowaniu uproszczonym w sprawach o zbrodnie i występki na ziemiach b. zaboru austriackiego (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 473);

11) art. 44 cz. 2 i art. 52, 53 ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 449);

12) §§ 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 maja 1923 r. w przedmiocie właściwości sądów i postępowania w sprawach o lichwę wojenną w województwie poznańskim i pomorskim (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 366);

13) art. 7, 7a ust. 1 i 2, 8, 9, 11, 12 ustawy z dnia 10 czerwca 1926 r. o warunkowym zawieszeniu wykonania kary na obszarze mocy obowiązującej ustawy postępowania karnego z dnia 23 maja 1873 r. (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 354);

14) art. 9 — 12, 13 ust. 1, 3 i 4, 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 września 1927 r. o warunkowym zawieszeniu wykonania kary na obszarze, na którym obowiązuje ustawa postępowania karnego z dnia 1 lutego 1877 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 741);

15) ustawa z dnia 16 marca 1892 r. o odszkodowaniu z powodu niesłusznego prawomocnego skazania (Dz. u. p. austr. Nr. 64);

16) ustawa z 20 maja 1898 r. o odszkodowaniu osób niewinnych wskutek wznowienia postępowania (Dz. u. Rzeszy str. 345);

17) przepisy ustaw dotychczasowych dotyczących zaskarżenia orzeczeń karnych władz administracyjnych;

18) w uwadze do art. 13 kodeksu karnego 1903 r. wyrazy umieszczone w nawiasie w końcu tej uwagi;

19) art. 287 kodeksu cywilnego Królestwa Polskiego 1825 r.

§ 2. Pozostają w mocy następujące przepisy prawne wraz z późniejszymi ich zmianami:

1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1927 r. o zwolnieniu przedterminowem osób odbywających karę pozbawienia wolności (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 25);

2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. o odroczeniu i przerwie wykonania kary pozbawienia wolności oraz uchyleniu aresztu tymczasowego ze względów wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 405);

3) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o nakładaniu kar porządkowych, przewidzianych w ustawie o postępowaniu sądowym, na osoby pełniące czynną służbę wojskową oraz o przymusowym sprowadzaniu tychże osób przed sądy powszechne (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 121);

4) ustawa karna skarbowa z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 609) z tą zmianą, że „wniosek o zarządzenie rozprawy głównej”, przewidziany w art. 222, 223, 224, 226 tej ustawy, określa się jako „akt oskarżenia”, który w tym wypadku nie wymaga uzasadnienia;

5) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o policji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 257);

6) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. o prawie prasowym (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 398) i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z tejże daty zmieniające niektóre postanowienia ustaw karnych o rozpowszechnianiu nieprawdziwych wiadomości i o zniewagach (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 399);

7) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 54), rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 307), rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465) z wyjątkiem ustępu ostatniego art. 18, i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 996) z wyjątkiem ustępu ostatniego art. 20; przewidziane w tych rozporządzeniach „odwołanie” zastępuje się, z zachowaniem terminów i trybu w tych rozporządzeniach przewidzianych, żądaniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, w którym sąd okręgowy stosuje przepisy art. 619 §§ 2 i 3, 620 — 625 kodeksu postępowania karnego; wyrok sądu okręgowego nie ulega zaskarżeniu;

8) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciw Państwu (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 160) z następującymi zmianami: a) w wypadku art. 24 punkt 3 zamiast decyzji wydaje się postanowienie, a zamiast skargi incydentalnej służy zażalenie według przepisów kodeksu postępowania karnego; b) art. 25 punkt 6 uchyla się; c) w zakresie przewidzianym w art. 26 punkt 4 mają zastosowanie §§ 333 — 335 ustawy postępowania karnego 1877 r. z tem, że sąd wydaje postanowienia, przeciw którym służy zażalenie według przepisów kodeksu postępowania karnego;

9) ustawa z dnia 2 marca 1923 r. w przedmiocie udzielenia Ministrowi Skarbu upoważnienia do regulowania w drodze rozporządzeń obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi oraz obrotu obcemi walutami (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 154) przy odpowiednim zastosowaniu w miejsce dotychczasowych przepisów proceduralnych — przepisów kodeksu postępowania karnego;

10) art. VIII ustawy wprowadzającej procedurę karną z dnia 23 maja 1873 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 119) z tą zmianą, że sądy są wyłącznie właściwe do rozpoznawania i orzekania w sprawach o wszelkie przestępstwa przewidziane w ustawach wydanych po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, o ile ustawa wyraźnie nie przekazuje danego przestępstwa orzecznictwu karno-administracyjnemu;

11) § 338 ust. 2, 3, 4 ustawy postępowania karnego 1873 r. w brzmieniu ustaw z 16 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 453) i z dnia 17 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 3, poz. 8);

12) ustawa z dnia 9 kwietnia 1920 r. o ograniczonym wywiadzie z rejestru karnego i o zatargu zapiśków karnych (Dz. u. Rzeszy str. 507); w zakresie tej ustawy przepisy art. 614 — 617 kodeksu postępowania karnego stosowane nie będą;

13) art. 5, 7 i 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o sędziach śledczych do spraw wyjątkowego znaczenia (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 611);

14) przepisy ustaw szczególnych, które, prócz osób wymienionych w art. 618 kodeksu postępowania karnego, upoważniają do zaskarżenia orzeczenia władzy administracyjnej inne jeszcze osoby.

Art. 2. Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia przepisy art. 60 — 67 i 68 działu V przepisów tymczasowych o kosztach sądowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 28, poz. 284) będą obowiązywały na całym obszarze Państwa; opłata przewidziana w art. 67 może być pokryta z zaliczki złożonej na zasadzie art. 554 kodeksu postępowania karnego.

Art. 3. § 1. Przepisy art. 20 kodeksu postępowania karnego o rozpoznawaniu spraw z udziałem przysięgłych oraz przepisy art. 385 — 440 tego kodeksu o postępowaniu przed sądem przysięgłych wejdą w życie na obszarach, na których obowiązują kodeksy karne 1903 r. i 1871 r., w terminie oznaczonym przez ustawę szczególną, określającą, które

przestępstwa należy na tych obszarach uważać za polityczne.

§ 2. Na obszarze, na którym obowiązuje ustawa karna 1852 r., sądy okręgowe rozpoznają z udziałem przysięgłych sprawy wymienione w art. VI pod lit. B pkt. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 i pod lit. C ustawy wprowadzającej procedurę karną z dnia 23 maja 1873 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 119) w brzmieniu ustalonem ustawą z dnia 17 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 3, poz. 8). Art. 214 — 230 ustroju sądów powszechnych będą na tym obszarze stosowane od dnia 1 sierpnia 1929 r.

Art. 4. § 1. Wszelkie grzywny, kary pieniężne i przedmioty skonfiskowane lub uzyskana za nie kwota przypadają na rzecz Skarbu Państwa, o ile ustawa szczególna nie stanowi inaczej.

§ 2. Art. 24 kodeksu karnego 1903 r. otrzymuje brzmienie następujące:

„Grzywnę, ilekroć ustawa najwyższy jej wymiar określa nie niżej dwustu złotych, wymierza się w wysokości nie mniejszej od dwudziestu złotych”.

§ 3. Paragraf 27a kodeksu karnego 1871 r., wprowadzony ustawą z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 721), uchyla się.

Rozdział II.

Sądy dla nieletnich.

Art. 5. § 1. Przy każdym sądzie dla nieletnich powinno istnieć schronisko w celu tymczasowego umieszczania nieletnich do lat siedemnastu.

§ 2. Schronisko nie może się mieścić w jednym gmachu z więzieniem lub aresztem dla dorosłych.

§ 3. Schronisko pozostaje pod bezpośrednią kontrolą sędziego dla nieletnich.

Art. 6. Do czasu zorganizowania schronisk dla nieletnich, w razie konieczności zatrzymania nieletniego nie mającego lat siedemnastu, sąd umieszcza go w zakładzie wychowawczo - poprawczym lub w osobnym oddziale więzienia lub aresztu, przyczem nieletni nie powinien mieć żadnej styczności z dorosłymi więźniami.

Art. 7. Do czasu wejścia w życie jednolitego kodeksu karnego, na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1871 r., przepisy art. 88 lit. a), 317, 415, 592 — 612 kodeksu postępowania karnego, oraz art. 5 i 6 niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie względem nieletnich do lat osiemnastu, a na obszarze, na którym obowiązuje ustawa karna 1852 r., przepisy art. 415 i 600 kodeksu postępowania karnego nie będą stosowane.

Rozdział III.

Właściwość rzeczowa sądów.

Art. 8. § 1. Do właściwości sądów okręgowych należą, prócz spraw określonych w art. 16 i 18 kodeksu postępowania karnego, także przestępstwa, które ustawy szczególne przekazały wyraźnie do właściwości tych sądów.

§ 2. Niezależnie od wymiaru kary, nie należą do właściwości sądów grodzkich sprawy:

1) o przestępstwa przewidziane w art. 464, 603, 604, 605, 606, oraz w części XXXVII „o przestępstwach na służbie państwowej i samorządowej” kodeksu karnego 1903 r.;

2) o występki przewidziane w §§ 335, 337, 486, 486a, 486b, 486c ustawy karnej 1852 r. (w brzmieniu art. 10 ces. rozporządzenia z 18 grudnia 1914 r. Dz. u. p. austr. Nr. 337);

3) o występki przewidziane w rozdziale 28 kodeksu karnego 1871 r. i w §§ 241 i 243 ordynacji konkursowej 1877 r. (Dz. u. Rzeszy z r. 1877 str. 351 i z r. 1898 str. 230, 612).

Art. 9. § 1. Na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1871 r., należą do właściwości sądów grodzkich, prócz przestępstw wskazanych w art. 15 i 16 kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem jednak wymienionych w art. 8 § 1 i 2 punkt 3 niniejszego rozporządzenia, nadto następujące:

1) występki wymienione w §§ 242, 246, 263 i 303 oraz w §§ 258 L. 1 i 259 kodeksu karnego 1871 r., jeżeli wyrządzona lub zamierzona szkoda nie przekracza pięciuset złotych;

2) występki wymienione w §§ 185 — 187 i 189 kodeksu karnego 1871 r., jeżeli ściganie opiera się na oskarżeniu prywatnym;

3) występki wymienione w §§ 223 i 230 kodeksu karnego 1871 r. w wypadkach ściganych tylko na wniosek (§ 232 k. k. 1871 r.).

§ 2. Jeżeli w wypadkach wskazanych w § 1 punkt 1 ujawni się dopiero w toku rozprawy, że szkoda wyrządzona lub zamierzona przekracza pięćset złotych, sąd grodzki nie przestaje być z tego powodu właściwy.

Rozdział IV.

O ściganiu z urzędu, na wniosek, z upoważnienia, na zarządzenie lub skutek oskarżenia prywatnego.

Art. 10. Minister Sprawiedliwości władny jest określić w porozumieniu z właściwymi ministrami, które organa i w jakich granicach są właściwe do wnoszenia i popierania oskarżenia na zasadzie art. 56 § 1 lit. b) kodeksu postępowania karnego, choćby w dniu wejścia w życie tego kodeksu właściwymi jeszcze nie były.

Art. 11. Ilekroć według ustaw dotychczasowych ściganie z urzędu jest uzależnione od upoważnienia lub wniosku pokrzywdzonego lub jakiegś władzy, albo od zarządzenia władzy, oskarżyciel winien je przedstawić najpóźniej przy wniesieniu aktu oskarżenia, a w sądzie grodzkim — najpóźniej przy rozpoczęciu rozprawy głównej.

Art. 12. § 1. Do czasu wejścia w życie jednolitego kodeksu karnego pozostają w mocy art. 2¹ cz. 1, 2² i 2³ ustawy postępowania karnego 1864 r.

§ 2. W trybie oskarżenia prywatnego są ścigane na obszarze, na którym obowiązuje ustawa postępowania karnego 1877 r., przestępstwa wymienione w § 414 ust. 1 i 2 tej ustawy, a na obszarze, na którym obowiązuje ustawa postępowania karnego 1873 r., przestępstwa określone w § 46 ust. 1 tej ustawy.

§ 3. W § 530 ustawy karnej 1852 r. skreśla się wyrazy: „albo jeżeli od czasu, kiedy się o czynie karalnym dowiedział, przez sześć tygodni nie wniósł o to skargi” i uchyla się ograniczenie terminu przewidziane z powołaniem się na przepis powyższy w art. V ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1862 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 8 z 1863 r.).

Art. 13. Określenie: „zniesławienie”, użyte w art. 16 kodeksu postępowania karnego, oznacza na obszarze, na którym obowiązuje ustawa karnej 1852 r., przestępstwa wymienione w § 493 tej ustawy, a na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1871 r., przestępstwa określone w §§ 186, 187 i 189 tego kodeksu.

Rozdział V.

Obrońcy.

Art. 14. § 1. Oprócz osób, wymienionych w art. 86 kodeksu postępowania karnego, obrońcami mogą być osoby, które w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia są obrońcami na zasadzie przepisów dotychczasowych; zachowują one prawa obrońców w zakresie dotychczasowym.

§ 2. Aplikanci adwokaccy mogą występować przed sądami w charakterze obrońców w granicach uprawnień zawartych w przepisach szczególnych.

Art. 15. § 1. W ciągu dziesięciu lat od chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia mogą na obszarach, dla których na wniosek kolegium administracyjnego sądu apelacyjnego Minister Sprawiedliwości uzna to za potrzebne, podawać się o wciągnięcie do wykazu obrońców:

1) osoby, które posiadają dyplom ukończenia studiów prawniczych w jednej z polskich szkół akademickich państwowych lub przez Państwo uznanych i odbyły przynajmniej jednoroczną aplikację sądową;

2) osoby pełnoletnie, cieszące się dobrą opinią, jeżeli w drodze specjalnego egzaminu przed sądem okręgowym wykażą praktyczną znajomość prawa karnego i postępowania karnego.

§ 2. O wciągnięciu do wykazu obrońców decyduje ostatecznie prezes sądu okręgowego.

Art. 16. Osoby, wymienione w artykule poprzednim, mają prawo prowadzić sprawy tylko w sądach grodzkich tego okręgu sądu okręgowego, w którym są wciągnięci na listę, oraz w tymże sądzie okręgowym, wyrokującym w drugiej instancji.

Art. 17. § 1. Na obszarze sądów apelacyjnych we Lwowie i Krakowie oraz sądu okręgowego w Cie-

szynie będą w ciągu lat pięciu od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wciągani na żądanie do wykazu obrońców prawnicy, którzy złożyli egzamin sędziowski, adwokacki lub notarialny, jeżeli nie zachodzą okoliczności, które pociągają za sobą wyłączenie od urzędu sędziowskiego, adwokatury lub notariatu.

§ 2. O wciągnięciu do wykazu obrońców na zasadzie powyższej decyduje prezes sądu apelacyjnego ostatecznie.

§ 3. Obrońcy, wciągnięci do wykazu na zasadzie § 1, mają prawo prowadzić sprawy karne tylko w sądach na obszarze wymienionym w § 1 i w Sądzie Najwyższym w sprawach, rozpatrywanych w niższych instancjach na tym obszarze.

Art. 18. Sędem dyscyplinarnym dla obrońców, nie wymienionych w art. 86 kodeksu postępowania karnego, jest sąd okręgowy w składzie trzech sędziów, a w drugiej instancji — sąd apelacyjny w takimże składzie. Szczegółowe przepisy dyscyplinarne wyda Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia.

Rozdział VI.

Protokoły. Dochodzenie.

Art. 19. Prócz osób wymienionych w art. 231 kodeksu postępowania karnego, protokoły spisać może sędzia, który wykonywa czynność protokołowaną.

Art. 20. § 1. Prócz wypadku, przewidzianego w art. 254 kodeksu postępowania karnego, prokurator może w toku dochodzenia, ilekroć to uzna za potrzebne, dokonywać poszczególnych czynności sądowych.

§ 2. Policja państwowa dokonywa w toku dochodzenia poszczególnych czynności sądowych, jeżeli prokurator w danej sprawie to zleci, wymieniając te czynności lub określając ich zakres.

§ 3. Z przebiegu tych czynności sporządza się protokół, w którym powołuje się przepis niniejszego artykułu, a w protokole policyjnym — nadto zlecenie prokuratora.

§ 4. Przepisy art. 255 § 1 i 256 kodeksu postępowania karnego mają tu zastosowanie.

§ 5. Czynności dokonane w myśl niniejszego artykułu mają moc czynności sądowych, a protokoły sporządzone z zachowaniem przepisów art. 256 k. p. — moc protokołów sądowych.

Art. 21. § 1. Ilekroć sąd dokonywa w sprawach karnych poszczególnych czynności sądowych na żądanie sądów zagranicznych (art. 13 § 2 ustroju sądów powszechnych), stosuje ustawy polskie.

§ 2. Należy jednak uczynić zadość żądaniu sądu zagranicznego, aby w wykonaniu czynności zastosowano pewien szczególny tryb postępowania lub szczególną formę, jeżeli ustawy polskie tego trybu lub tej formy nie zabraniają.

Rozdział VII.

Postępowanie uproszczone.

Art. 22. § 1. W sprawach karnych, należących do właściwości sądów okręgowych, prokurator może, składając akt oskarżenia, wnieść o zarządzenie postępowania uproszczonego.

§ 2. Postępowanie uproszczone można zarządzić, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że niezależnie od kar dodatkowych i zastępczych nie wypadnie wymierzyć kary surowszej, niż grzywnę i karę pozbawienia wolności do lat dwóch lub jedną z tych kar, albo też jeżeli wymierzenie kary surowszej nie jest w ustawie przewidziane.

§ 3. Postępowanie uproszczone jest niedopuszczalne w sprawach należących do właściwości sądów przysięgłych, w sprawach o przestępstwa, za które przewidziany przez ustawę najniższy wymiar kary przewyższa granice oznaczone w § 2, w sprawach z oskarżenia prywatnego i w sprawach, popieranym przez oskarżyciela posiłkowego.

Art. 23. W postępowaniu uproszczonym rozpoznaje sprawy i orzeka jeden sędzia, który ma prawa i obowiązki przewodniczącego oraz składu sądownego; do tego sędziego należy też powzięcie wszystkich postanowień poza rozprawą główną, do których powołany jest sąd okręgowy, o ile niniejszy rozdział nie zawiera postanowień odmiennych.

Art. 24. Do postępowania uproszczonego mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania karnego, dotyczące postępowania przed sądem okręgowym wyrokującym w pierwszej instancji, o ile art. 25 i 26 nie zawierają przepisów odmiennych.

Art. 25. Oskarżyciel nie ma obowiązku uzasadnienia aktu oskarżenia. Sprzeciw przeciw aktowi oskarżenia rozpoznaje sąd okręgowy w składzie trzech sędziów na posiedzeniu niejawnym; prócz wypadków przewidzianych w art. 289 i 290 kodeksu postępowania karnego, sędzia wnosi sprawę na posiedzenie niejawne także wówczas, jeżeli zachodzi wątpliwość, czy postępowanie uproszczone jest dopuszczalne lub wskazane (art. 22 § 2 i 3).

Art. 26. § 1. Sędzia nie może w postępowaniu uproszczonym wymierzyć kary surowszej, niż wymieniona w art. 22 § 2.

§ 2. Jeżeli w toku rozprawy głównej sędzia z własnej inicjatywy lub na wniosek prokuratora uzna za odpowiednią karę surowszą, niż wymieniona w art. 22 § 2, lub postępowanie uproszczone za niedopuszczalne, to odracza rozprawę i przekazuje sprawę do postępowania zwyczajnego.

§ 3. W razie przekazania sprawy do postępowania zwyczajnego, oskarżyciel winien wnieść nowy akt oskarżenia, jeżeli wniesiony nie zawierał uzasadnienia albo jeżeli oskarżyciel żąda uznania czynu zarzucanego oskarżonemu za inne przestępstwo niż to, które wskazywał wniesiony akt oskarżenia; w innych wypadkach wystarczy oświadczenie oskarżyciela, że wniesiony akt oskarżenia popiera.

Art. 27. Do zaskarżenia wyroków i postanowień, zapadłych w postępowaniu uproszczonym, mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania karnego, dotyczące zaskarżania wyroków i postanowień wydanych przez sądy okręgowe w pierwszej instancji, z tą zmianą, że zażalenia na postanowienia, wydane przez sędziego poza rozprawą, rozpoznaje sąd okręgowy w składzie trzech sędziów.

Art. 28. § 1. Do postępowania w sądzie apelacyjnym mają zastosowanie przepisy kodeksu postępowania karnego z poniższymi uzupełnieniami.

§ 2. Jeżeli oskarżyciel zaskarżył wyrok z powodu nieuwzględnienia jego wniosku złożonego w myśl art. 26 § 2, sąd apelacyjny może, bądź na posiedzeniu niejawnem, bądź po przeprowadzeniu rozprawy, uchylić wyrok i zarządzić postępowanie zwyczajne.

§ 3. W razie uchylenia wyroku przez sąd apelacyjny i zarządzenia postępowania zwyczajnego, ma zastosowanie przepis art. 26 § 3.

§ 4. Jeżeli sąd apelacyjny uwzględni apelację prokuratora co do wymiaru kary, nie może mimo to podwyższyć jej ponad granice określone w art. 22 § 2.

Art. 29. Do wznowienia postępowania o przestępstwa, osądzone w postępowaniu uproszczonym, mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania karnego, dotyczące wznowienia postępowania w sprawach należących do właściwości sądu okręgowego.

Art. 30. W sprawach karno - administracyjnych postępowanie uproszczone zarządza się na wniosek prokuratora, lub władzy administracyjnej (art. 621 k. p. k.), stosując przytem odpowiednio przepisy art. 618 — 626 kodeksu postępowania karnego.

Rozdział VIII.

Postępowanie nakazowe.

Art. 31. § 1. W sprawach karnych, należących do właściwości sądów grodzkich, gdy przestępstwo zagrożone jest, niezależnie od kar dodatkowych i zastępczych, tylko aresztem i grzywną lub jedną z tych kar, — sąd grodzki może wydać nakaz karny na zasadach przewidzianych w niniejszym rozdziale.

§ 2. Nakaz karny wydaje sędzia bez rozprawy.

Art. 32. Sędzia może wydać nakaz karny, jeżeli na zasadzie doniesienia wniesionego przez policję, inną władzę lub osobę urzędową w zakresie ich działalności, uzna, że dowody oskarżenia względem sprawcy przestępstwa są wystarczające i nie budzą wątpliwości.

Art. 33. § 1. Nakazem karnym można orzec tylko karę grzywny i aresztu do dni czternastu lub jedną z tych kar. Kara aresztu zastępczego łącznie z orzeczoną karą pozbawienia wolności nie może przekraczać dni czternastu.

§ 2. W nakazie karnym można wykonanie kary warunkowo zawiesić.

§ 3. W nakazie można orzec również konfiskatę przedmiotów już zajętych i będących w przechowaniu sądu, władzy administracyjnej, jej organów lub innych osób.

§ 4. W postępowaniu nakazowym powództwo cywilne pozostawia się bez rozpoznania, o czym powód będzie zawiadomiony.

Art. 34. § 1. Wydanie nakazu karnego jest niedopuszczalne przeciw osobom aresztowanym, przeciw nieletnim do lat siedemnastu i w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego.

§ 2. Do czasu wejścia w życie jednolitego kodeksu karnego nie wydaje się na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1871 r., nakazów karnych przeciw nieletnim do lat osiemnastu.

Art. 35. Przed wydaniem nakazu karnego sędzia może przesłuchać oskarżonego i zażądać wniosku od oskarżyciela.

Art. 36. Nakaz karny powinien zawierać dane wymienione w art. 366 pod lit. a), d), e), w art. 367 kodeksu postępowania karnego, tudzież oznaczenie osoby lub władzy, która wniosła doniesienie, oraz datę wydania nakazu. Nadto w nakazie należy przytoczyć treść przepisów o wnoszeniu sprzeciwu i skutkach jego niewniesienia.

Art. 37. Odpis nakazu doręcza się oskarżonemu i oskarżycielowi.

Art. 38. § 1. Oskarżonemu i oskarżycielowi służy w ciągu siedmiu dni od dnia doręczenia nakazu prawo wniesienia do sądu grodzkiego sprzeciwu.

§ 2. Oskarżony może wnieść sprzeciw pisemnie lub ustnie do protokołu w kancelarii sądu.

Art. 39. § 1. W razie wniesienia sprzeciwu, sprawę rozpoznaje się w postępowaniu zwyczajnem.

§ 2. Nakaz karny nie wiąże sądu w postępowaniu zwyczajnem ani co do kwalifikacji czynu, ani co do wymiaru kary.

Art. 40. Nakaz karny, przeciw któremu nie wniesiono w terminie sprzeciwu, ulega wykonaniu jak wyrok prawomocny.

Rozdział IX.

Skarga kasacyjna.

Art. 41. § 1. Poza wypadkiem przewidzianym w art. 626 kodeksu postępowania karnego, od wyroku sądu pierwszej instancji można założyć tylko kasację do Sądu Najwyższego, jeżeli sąd wymierzył tylko grzywnę do stu pięćdziesięciu złotych lub areszt do trzech dni albo obie te kary łącznie, za przestępstwo, za które ustawa przepisuje tylko grzywnę lub areszt albo obie te kary łącznie, niezależnie od kar dodatkowych i zastępczych.

§ 2. Jeżeli tym samym wyrokiem skazano kilku oskarżonych, przyczem choćby jednemu z nich służy apelacja, wówczas pozostali współoskarżeni i oskarżyciel mogą również założyć apelacje.

§ 3. Przepis § 1 nie ma zastosowania do przestępstw, za które ustawy przewidują karę ścisłego aresztu.

Rozdział X.

Organa. Czynności wykonawcze.

Art. 42. Prawa i obowiązki „policji”, przewidziane w kodeksie postępowania karnego, mają prócz policji państwowej także inne organa władz państwowych i samorządowych powołane do utrzymania spokoju, bezpieczeństwa lub porządku publicznego w zakresie przekazanym im ustawami, a w szczególności w zakresie przestępstw karnoskarbowych — właściwe wykonawcze organa skarbowe, o ile kodeks lub niniejsze rozporządzenie nie ogranicza wyraźnie tych praw i obowiązków do policji państwowej (art. 56 § 1 lit. a), 244, 254 — 256 k. p. k., art. 43, 46 § 2 nin. rozp.).

Art. 43. Stosunek władz sądowych i prokuratorów do policji państwowej określają, prócz kodeksu postępowania karnego, rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o policji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 257) i ustawy szczególne.

Art. 44. Sprowadzenia przymusowego oskarżonych, świadków i biegłych dokonywają prócz policji także organa gminne lub woźni sądowi.

Art. 45. Policja państwowa doręcza pisma sądowe, prócz wypadku przewidzianego w art. 199 kodeksu postępowania karnego, także wówczas, jeżeli doręczenie w inny sposób mogłoby pociągnąć opóźnienie lub inne skutki ujemne dla prawidłowego wymiaru sprawiedliwości; rozporządzenie Ministrów Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych określi bliżej te wypadki.

Art. 46. § 1. Przepisy obowiązujące na poszczególnych obszarach prawnych o ściąganiu grzywien, kar pieniężnych, kosztów postępowania i opłat będą stosowane nadal do czasu wydania ustawy, przewidzianej w art. 531 kodeksu postępowania karnego.

§ 2. Policja państwowa jest obowiązana tylko do udzielania organom egzekwującym w razie koniecznym pomocy do usunięcia stawianego im oporu i ochrony ich czynności.

§ 3. Organa gminne są obowiązane na polecenie władzy sądowej lub prokuratorowskiej do egzekwowania grzywien, kar pieniężnych, nawiązek, kosztów postępowania i opłat. Minister Sprawiedliwości władny jest określać obszary, na których organa gminne będą używane do czynności egzekucyjnych, zakres egzekucji im poruczonych, tryb postępowania egzekucyjnego i ew. wynagrodzenie gmin za wykonanie egzekucji. Organa gminne nie mogą wykony-

wać egzekucji na nieruchomościach i prawach na nieruchomościach.

Art. 47. Minister Spraw Wewnętrznych wydaje zarządzenia potrzebne w celu wykonania wydanego lub przewozu przestępcy, zezwolonego na zasadzie przepisów księgi XI rozdziału VII kodeksu postępowania karnego.

Rozdział XI.

Przepisy przejściowe dla spraw wszczętych przed wejściem w życie kodeksu postępowania karnego.

Art. 48. Przepisy kodeksu postępowania karnego mają zastosowanie do spraw wszczętych przed jego wejściem w życie, z zastrzeżeniami wymienionymi w art. 49 — 56 niniejszego rozporządzenia.

Art. 49. Sprawy, wszczęte według przepisów dotychczasowych, uznaje się za wszczęte prawidłowo, choćby ich wszczęcie nie odpowiadało przepisom kodeksu postępowania karnego.

Art. 50. Śledztwa, rozpoczęte według przepisów dotychczasowych niezgodnie z przepisami kodeksu postępowania karnego, przekazuje się prokuratorowi do dalszego prowadzenia w trybie kodeksu postępowania karnego.

Art. 51. Sprawy, w których przed dniem wejścia w życie kodeksu postępowania karnego zapadł wyrok pierwszej instancji lub rozpoczęto rozprawę główną w pierwszej instancji, toczą się do końca według dotychczasowych przepisów. W razie odroczenia rozprawy w pierwszej instancji, ponowna rozprawa odbywa się z zachowaniem przepisów kodeksu postępowania karnego.

Art. 52. Sprzeciwy przeciwko aktowi oskarżenia, którego odpis doręczono przed dniem wejścia w życie kodeksu postępowania karnego, tudzież zażalenia (skargi incydentalne) przeciwko umorzeniu śledztwa, które nastąpiło przed dniem wejścia w życie kodeksu postępowania karnego, wnosi się i rozpoznaje według przepisów dotychczasowych.

Art. 53. Zażalenia (skargi incydentalne), prócz wskazanych w art. 52, przeciwko postanowieniom (uchwałom, decyzjom) zapadłym przed dniem wejścia w życie kodeksu postępowania karnego można wnieść w drodze zgodnej z dotychczasowymi przepisami, bądź z przepisami kodeksu postępowania karnego. Sąd rozpoznaje je według zasad kodeksu postępowania karnego.

Art. 54. W razie uchylenia wyroku pierwszej instancji w drodze kasacji, zażalenia nieważności lub rewizji, dalsze postępowanie toczy się według przepisów kodeksu postępowania karnego, o ile w myśl art. 52 niniejszego rozporządzenia nie należy stosować przepisów dotychczasowych.

Art. 55. § 1. Wznowienie postępowania i dalsze postępowanie w razie wznowienia odbywa się według przepisów kodeksu postępowania karnego.

§ 2. Niezałatwione wnioski o wznowienie przekazuje się właściwemu sądowi tak, jak gdyby zostały podane po dniu wejścia w życie kodeksu postępowania karnego.

§ 3. Dokonanego na mocy dawnych ustaw sprawdzenia faktycznych okoliczności sprawy powtarzać nie należy, rozpoczęte zaś sprawdzanie należy dokończyć na mocy dawnych przepisów.

Art. 56. § 1. Do odwołania się na drogę sądową od orzeczeń karnych władz administracyjnych, bądź doręczonych oskarżonemu po dniu wejścia w życie kodeksu postępowania karnego, bądź doręczonych wcześniej, lecz tak, że termin odwołania upłynął po dniu wejścia w życie kodeksu postępowania karnego, mają zastosowanie art. 618 — 626 kodeksu postępowania karnego.

§ 2. Jeżeli jednak według dawnej ustawy służył do odwołania termin dłuższy niż siedem dni, to w tym terminie dłuższym można żądać rozpoznania sprawy w myśl art. 618 kodeksu postępowania karnego.

§ 3. Przepis niniejszego artykułu nie narusza w niczem przepisów art. 1 § 2 pkt. 7.

Rozdział XII.

Przepisy końcowe.

Art. 57. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 58. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1929 roku.

Przepisy rozdziału VII, VIII, IX i artykułów 19 i 20 będą stosowane aż do uchylecia ich w drodze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*